

Prima instanță. Judecătoria Ungheni, judecător M.Malanciuc
Instanța de apel-Curtea de Apel Bălți
Judecători – Tatiana Duca, Ana Albu, Stela Procopciuc

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție
DE C I Z I E

30 aprilie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecător
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari și Vera Macinskaia

examinînd recursul declarat de Compania Internațională de Asigurări „ASITO” S.A.,

în pricina civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Barbaroș Ana împotriva Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” S.A. privind încasarea prejudiciului cauzat,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 03 decembrie 2013, prin care cererea de apel declarată de Compania Internațională de Asigurări „ASITO” S.A., a fost restituită,

constată

La data de 22 februarie 2012, reclamanta Barbaroș Ana a depus cerere de chemare în judecată împotriva Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” S.A., solicitînd emiterea unei hotărâri privind încasarea de la Compania Internațională de Asigurări „ASITO” S.A., a despăgubirii pentru prejudiciul cauzat ca urmare a accidentării autovehiculului Toyota Corola, f/n. în sumă de 57016 lei, cheltuieli de judecată pentru asistența juridică în sumă de 8000 lei, taxa de stat - 1710,51 lei și taxa plății pentru efectuarea expertizei în sumă de 1008 lei, iar în total să fie încasată suma de 66024,37 lei.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că, la data de 27 decembrie 2011, în jurul orei 10.30, aflîndu-se la volanul autovehiculului de model Toyota Corola, f/n, a fost implicată într-un accident rutier, în orașul Ungheni, la intersecția străzilor Română și B.P.Hașdeu, vinovat de producerea accidentului a fost Săculțan Grigore, care conducea mijlocul de transport de model Ford Tranzit cu nr. de înmatriculare UNAZ467.

În rezultatul investigațiilor de rigoare la fața locului, a explicațiilor părților implicate, a examinărilor medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului de către conducătorul autovehiculelor, agentul constator a întormit proces-verbal cu privire la contravenție cu nr.201103600 din 27.12.2011. Astfel, conform acestui act, s-a constatat că proprietarul automobilului Ford Tranzit cu nr.

de înmatriculare UNAZ 467 Săculțanu Grogore, aflându-se la volanul mijlocului de transport respectiv, a ignorat prevederile pct.2.1. din Regulamentul circulației rutiere al Republicii Moldova și a comis o contravenție prevăzută de art.242 alin.(l) Codul Contravențional al R.Moldova. Pentru delictul comis, Săculțanu Grigore a fost sancționat cu amendă în mărime de 40 u.c, echivalentul a 800 lei și cu aplicarea a 5 puncte de penalizare. Totodată, imediat după producerea accidentului a constatat faptul că Săculțanu Grigore avea încheiat cu Compania Internațională de Asigurări „ASITO” S.A. un contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, fiind deținătorul poliței de asigurare nr.AA 242946 din 01.06.2011. A fost declanșată procedura de revendicare a despăgubirilor de asigurare prin informarea asigurătorului despre cazul asigurat produs. La 30.12.2011 a fost perfectat procesul-verbal de constatare a pagubelor de către reprezentantul asigurătorului inginerul-expert, Valeriu Scutelnic, în prezența lui Săculțanu Grigore și Barbaroș Ana. La 06.01.2012, în baza procesului-verbal de constatare a pagubelor, SRL „Autocomfix” a întocmit actul nr. 10186 de evaluare cost -reparație a autovehiculului de model Toyota Corola.

S-a constatat că suma de cost-reparație este de 56970,57 lei, iar suma despăgubire este de 31462,17 lei. Decizia finală a Asigurătorului privind stabilirea cuantumului sumei de despăgubire a prejudiciului cauzat autovehiculul Toyota Corola, f/n, care îi aparține, a fost luată la data de 11.01.2012 în baza devizului de calcul, întocmit de către inginerul-expert, Apostol Sergiu, și reprezintă suma de 23596,63 lei - sumă care i-a fost transferată ulterior prin virament în contul bancar.

Reclamanta și-a exprimat dezacordul privind cuantumul despăgubirii stabilite de către Asigurător și obiectează în privința modalității în care a fost stabilită valoarea vehiculului la data producerii accidentului. Conform actului de evaluare, costul autovehiculului la data accidentului a fost estimat în valoare de 31 462,17 lei, luându-se ca reper suma de 2050 euro - sumă indicată în declarația de vânzare-cumpărare, transmitere a vehiculului, încheiat între Barbaroș Ghenadie și Barbaroș Ana la 18.12.2011. Însă, conform art.2 al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr.414/22.12.2006, prin valoare de nou a autovehiculelor avariate se înțelege: - prețul de comercializare practicat de unitățile de specialitate din țară, echivalat în lei moldovenești la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei valabil la data producerii accidentului; - prețul corespunzător din cataloagele de specialitate, echivalat în lei la cursul de schimb al pieței valutare comunicat de Banca Națională a Moldovei la data producerii accidentului - pentru autovehiculele care nu se comercializează de unitățile de specialitate din țară; - valoarea stabilită pentru analogie cu prețul unor autovehicule care au caracteristici Tehnice similare - pentru tipurile de autovehicule la care nu există prețuri stabilite sau pentru Tipuri ori modele care nu se mai fabrică.

Menționează că pentru identificarea corectă a valorii auto vehiculului la momentul producerii accidentului are importanță determinarea pentru aplicarea formulei de calcul a despăgubirii, or chiar asigurătorul în devizul de calcul întocmit a făcut referire la art. 23 pct.1, lit.b) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru avariarea sau distrugerea autovehiculului nu poate depăși diferența dintre valoarea autovehiculului de la data producerii accidentului și

valoarea rămasă conform actului de reevaluare încheiat de către o unitate de specialitate.

Mai afirmă reclamanta că are dubii și în privința gradului de deteriorare a autovehiculului și defectele constatate de către reprezentantul Asiguratorului, or, de facto, mijlocul de transport este într-o stare mult mai deplorabilă, decît așa cum e indicat în procesul verbal de constatare a pagubelor.

Iar în asemenea caz, este evident că raportul de evaluare a costului reparației, întocmit de către SRL „Autocomfix”, relevă concluzii eronate în comparație cu situația de fapt reală.

Prin hotărârea Judecătoriei Ungheni din data de 08 iulie 2013, acțiunea a fost admisă.

S-a dispus încasarea din contul Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” S.A, în beneficiul lui Barbaroș Ana prejudiciul cauzat cu titlu de despăgubire în mărime de 57 016 lei, cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 8 000 lei, cheltuieli pentru efectuarea expertizei în sumă de 108 lei, iar în total 66024 lei.

S-a încasat din contul Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” S.A în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1710, 48 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 22 iulie 2013, Compania Internațională de Asigurări „ASITO” S.A., a declarat apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii primei instanțe cu modificarea acesteia în partea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 04 septembrie 2013, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Compania Internațională de Asigurări „ASITO” S.A., comunicîndu-se despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1282 lei și a apelului motivat, pînă la data de 24 septembrie 2013, ora 09.30.

La 18 septembrie 2013, Compania Internațională de Asigurări „ASITO” S.A., a declarat recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea încheierii Curții de Apel Bălți din 04 septembrie 2013 și remiterea pricinii la rejudecare în instanța de apel.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 06 noiembrie 2013, a fost admis recursul declarat de Compania Internațională de Asigurări „ASITO” S.A, casată încheierea Curții de Apel Bălți din 04.09.2013, cauza fiind restituită la rejudecare în Curtea de Apel Bălți, de la etapa primirii cererii de apel.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 03 decembrie 2013, a fost restituit apelantei Compania Internațională de Asigurări „ASITO” S.A., cererea de apel cu toate documentele anexate.

La 15 ianuarie 2014, Compania Internațională de Asigurări „ASITO” S.A., a declarat recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea încheierii Curții de Apel Bălți din 03.12.2013, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Bălți pentru examinarea apelului.

În motivarea recursului, recurentul a invocat că, instanța de apel i-a îngădit accesul la justiție, deoarece cauza a fost examinată în lipsa sa.

În conformitate cu art.425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Compania Internațională de Asigurări „ASITO” S.A., în termen, avînd în vedere că copia încheierii din 03.12.2013 a fost expediată în adresa recurente la 30.12.2013 și recepționată conform avizului de recepție la 09.01.2014 (f.d.190).

În conformitate cu art.426 alin.(3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinarea recursului a fost stabilită pentru data de 30 aprilie 2014.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

După cum rezultă din actele cauzei, la 22 iulie 2013, Compania Internațională de Asigurări „ASITO” S.A., a declarat apel nemotivat (f.d.152).

Colegiul menționează că, Compania Internațională de Asigurări „ASITO” S.A a anexat la cererea de apel un ordin de plată în sumă de 202 lei din 09.04.2013 (f.d.153) , pe cînd hotărârea primei instanțe a fost pronunțată la 08.07.2013, astfel just instanța de apel a concluzionat că acest ordin nu poate fi considerat ca dovadă a achitării taxei de stat.

Prin urmare, cererea de apel a fost depusă fără a fi achitată taxa de stat, în conformitate cu art.364 alin. (1) CPC, care direct indică că cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat, în cazul în care apelul se impune cu taxă în condițiile legii.

Este cert și faptul că, prin încheierea Curții de Apel Bălți din 04 septembrie 2013, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Compania Internațională de Asigurări „ASITO” S.A., comunicîndu-se despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1282 lei și a apelului motivat, pînă la data de 24 septembrie 2013, ora 09.30 (f.d.159-162).

La 18 septembrie 2013, Compania Internațională de Asigurări „ASITO” S.A., a declarat recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea încheierii Curții de Apel Bălți din 04 septembrie 2013 și remiterea pricinii la rejudecare în instanța de apel (f.d.165-166).

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 06 noiembrie 2013, a fost admis recursul declarat de Compania Internațională de Asigurări „ASITO” S.A, casată încheierea Curții de Apel Bălți din 04.09.2013, cauza fiind restituită la rejudecare în Curtea de Apel Bălți, de la etapa primirii cererii de apel (f.d.172-175).

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 03 decembrie 2013, a fost restituit apelantei Compania Internațională de Asigurări „ASITO” S.A., cererea de apel cu toate documentele anexate (f.d.184-188).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că pînă la data de 03 decembrie 2013, neajunsurile nu au fost

înlăturate de către Compania Internațională de Asigurări „ASITO” S.A, ultima nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat și apelul motivat, cu toate că încheierea Curții de Apel Bălți din 04 septembrie 2013 a primit-o, deoarece a atacat-o cu recurs, mai mult decât atât în adresa recurenteii a fost expediată încheierea la 09.09.2013 și recepționată la 11.09.2013 (f.d.164).

Mai mult decât atât la 06.11.2013 a fost expediată decizia Curții Supreme de Justiție din 06.11.2013, prin care s-a decis restituirea pricinii la faza primirii cererii de apel.

Argumentul Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” S.A , precum că dat fiind faptul că încheierea Curții de Apel Bălți din 04.09.2013 a fost casată de Curtea Supremă de Justiție, instanța de apel era obligată printr-o încheiere să nu dea curs cererii de apel, acordând apelantului termen pentru înlăturarea neajunsurilor, Colegiul consideră că nu pot fi reținute, deoarece la 18 noiembrie 2013, Curtea de Apel Chișinău a expediat înștiințare părților pentru ședința din 03 decembrie 2013, iar în citație a menționat despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate (f.d.179), aceasta fiind recepționată de către recurentă conform avizului de recepție anexat la materialele dosarului (f.d.181).

Argumentul recurenteii precum că, nu a depus apelul motivat, din motiv că nu a primit copia hotărârii motivate, Colegiul consideră că este neîntemeiat, deoarece conform materialelor dosarului copia hotărârii motivate a Judecătoriei Ungheni din 08 iulie 2012, a fost expediată în adresa Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” S.A, la 29 iulie 2013, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere (f.d.156).

Mai mult decât atât, la materialele dosarului lipsește cererea Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” S.A privind eliberarea hotărârii motivate, din care considerente instanța consideră că just instanța de apel a concluzionat că fără vre-un motiv întemeiat Compania Internațională de Asigurări „ASITO” S.A nu a lichidat neajunsurile din încheierea din 04.09.2013.

Conform art.56 alin.(1) și (3), 61 alin.(1) Cod de procedură civilă, participanții la proces sînt în drept să atace actele judiciare și să-și exercite toate drepturile procedurale acordate de legislația procedural civilă. Participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea în eroare. Buna-credință prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarelor despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței cu participarea lor și să respecte termenele prevăzute de lege.

În asemenea împrejurări se constată drept temeinică soluția instanței de apel cu privire la restituirea cererii de apel, deoarece în termenul stabilit Compania Internațională de Asigurări „ASITO” S.A, nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat și a apelul motivat, fapt ce atrage consecințele dispozițiilor art.369 alin.(1) lit.a) CPC.

În această ordine de idei sunt lipsite de sens și alte critice aduse în susținerea cererii de recurs, or cele constatate indică direct la abuzul recurenteii în drepturile sale procedurale și eschivarea de la indeplinirea actelor de procedură, în măsura stabilită de normele de drept procedural.

În astfel de circumstanțe, nu s-au stabilit încălcări a normelor procesuale la emiterea încheierii, prin urmare, nefiind lezat nici dreptul recurenței la un proces echitabil, garantat de art. 6§1 al CEDO.

Față de cele ce preced și având în vedere că toate criticile formulate în recurs sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de către Compania Internațională de Asigurări „ASITO” S.A .

Se menține încheierea Curții de Apel Bălți din 03 decembrie 2013, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Barbaroș Ana împotriva Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” S.A. privind încasarea prejudiciului cauzat.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecător

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Vera Macinskaia